

“มัธยัสถ์” มิใช่ “ใจแคบ”

มีงานศึกษาวิจัยเศรษฐศาสตร์อเมริกันที่รวบจากการสร้างตนเองกว่า ๑๐๐ คน เมื่อหลายปีก่อน คำถามสำคัญหนึ่งก็คืออะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยรักษาความร่ำรวยไว้ได้ คำตอบซึ่งตรงกันเกือบทั้งหมดก็คือความมัธยัสถ์ (frugal) ต่อมามีคนเอาเวลานายยาส่องมหาเศรษฐีอเมริกัน ๘ คน ก็พบสิ่งที่น่าตกใจยิ่ง “มัธยัสถ์” หมายถึงไม่ใช้จ่ายเงินที่ไม่ควรจ่าย หรือไม่สุรุ่ยสุร่าย เศรษฐีบางคนบอกว่า คือการไม่ใช้จ่ายเงินที่ไม่ควรจ่ายอย่างโง่ ๆ คนในโลกตะวันตกมีความรู้สึกเป็นบวกกับ “มัธยัสถ์” ในขณะที่คนในโลกตะวันออกโดยเฉพาะในบ้านเราเห็นว่าคำนี้บ่งชี้ถึงความใจแคบ เห็นแก่ตัว คนลักษณะนี้ไม่น่าคบ และด้วยความรู้สึกที่แตกต่างกันเช่นนี้แหละที่ทำให้เรารักษาความจนไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

ในโลกตะวันตก “มัธยัสถ์” คือแบบแผนหนึ่งของการดำรงชีวิตที่แต่ละคนเลือกเอง และคนอื่นควรเคารพการเลือกของเขาด้วย “มัธยัสถ์” ไม่ใช่สิ่งน่ารังเกียจ คนสุรุ่ยสุร่ายที่ใจแคบ เห็นแก่ตัว มีอยู่เต็มไป ในขณะที่คนมัธยัสถ์เป็นคนมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ก็มีให้เห็น คนไทยส่วนใหญ่สับสนระหว่างความตระหนี่ชนิดใจแคบกับความมัธยัสถ์

ลองมาดูกันว่าเหตุใดจึงน่าตกใจกับความมัธยัสถ์ของมหาเศรษฐี ๘ คนนี้ คนแรก คือ Warren Buffett ประธานกรรมการ บริษัท Berkshire Hathaway อดีตมหาเศรษฐีอันดับหนึ่งของโลก มีสินทรัพย์สุทธิ ๖๘,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ (๒.๓๘ ล้านล้านบาท) เขาได้ชื่อว่าเป็นคนมัธยัสถ์ที่สุดสุด พร้อมกับมีปัญญาที่เฉียบแหลมและมีใจกว้างรวมหาสมุทร เขาบริจาคทรัพย์สินเกือบทั้งหมดให้สาธารณะผ่านมูลนิธิของ Bill Gates

เขากินอาหารฟาสต์ฟู้ดประจำพร้อมกับมันฝรั่งทอดและโค้ก อยู่บ้านหลังเดิมที่ซื้อมาตั้งแต่ปี ๑๙๕๘ ไม่มีโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์ที่โต๊ะทำงาน เขาอธิบายว่าคุณภาพชีวิตของเขามีได้ถูกกระทบโดยจำนวนเงินที่มี “ชีวิตผมจะไม่สุขกว่านี้ถ้ามีบ้าน ๖ หรือ ๘ หลัง ผมมีทุกอย่างที่ผมต้องการแล้ว และไม่ต้องการอะไรอีกเพราะมันไม่มีอะไรแตกต่างเมื่อมีเงินจุกหนึ่งไปแล้ว”

รายที่สองคือ Mark Zuckerberg เจ้าของ Facebook มีมูลค่าสุทธิ ๕๑,๕๐๐ ล้านดอลลาร์ (๑.๘ ล้านล้านบาท) เขามีชีวิตครอบครัวแบบเรียบง่ายกับภรรยาและลูกสาว ไปไหนก็ใส่เสื้อยืดแขนสั้น กางเกงยีนส์ ขับรถโฟล์คสวาเกนชนิดเกียร์มือด้วยตัวเอง ความร่ำรวยมิได้มีผลต่อชีวิตของเขา เขาบอกว่าตลอดชีวิตจะบริจาคร้อยละ ๕๕ ของหุ้น Facebook ที่มีทั้งหมด ปัจจุบันเขามีอายุ ๓๒ ปี

รายที่สาม Carlos Slim Helu ผู้ก่อตั้ง Grupo Carso มีสินทรัพย์สุทธิมูลค่า ๓๑,๖๐๐ ล้านดอลลาร์ (๑.๑ ล้านล้านบาท) ชายอายุ ๗๖ ปี ชาวเม็กซิโกผู้น้อยในบ้านหลังเดิมซึ่งมี ๖ ห้องนอนที่อยู่มากกว่า ๔๐ ปี เขาเอาเงินปันผลจากบริษัทที่มีมากมายใส่เข้าไปในเศรษฐกิจเพื่อกระตุ้นเสมอ เขาไม่มีเครื่องบินส่วนตัว ไม่มีเรือยอชต์ มีแค่รถเบนซ์เก่าๆที่ใช้ขับไปทำงาน เขาสอนลูกน้องให้มัธยัสถ์ในยามที่มีเงินทองเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายที่ยากลำบาก สิ่งเดียวที่เขายอมจ่ายเงินก็คือกินเลี้ยงอาหารที่บ้านกับลูกๆหลานๆ

รายที่สี่ คือ Charlie Ergen ประธานกรรมการ Dish Network มีทรัพย์สินสุทธิมูลค่า ๑๔,๕๐๐ ล้านดอลลาร์ (๕๐๔,๐๐๐ ล้านบาท) เขามีชื่อเสียงใน การทำธุรกิจอย่างประหยัดเช่นเดียวกับการใช้ชีวิต เขาบอกว่าชีวิตเขาลำบากมาก

จนเด็กจึงทำให้คิดนิสัยมา ทุกกลางวันเขาจะเอาแซนด์วิชใส่ถุงไปกินที่ทำงาน เมื่อเดินทางเขาก็จะพกห้องเดียวกับเพื่อนร่วมงานเพื่อประหยัดเงินบริษัท

ผู้ก่อตั้ง Inditex ซึ่งเป็นเจ้าของ Zara เสื้อผ้ายี่ห้อดัง คือ Amancio Ortega คือรายที่ห้า เขามีสินทรัพย์สุทธิ ๑๑,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๒.๔๕ ล้านล้านบาท) ถึงแม้จะได้ชื่อว่าเป็นคนรวยติดอันดับสูงสุดของโลก แต่เขาก็ใช้ชีวิตอย่างที่เคยเป็น มาก่อนร่ำรวย เขามีความเป็นส่วนตัวสูงมากมาช้านาน บ่อยครั้งที่เขาหลบเข้าไป อยู่ในอพาร์ทเมนต์เล็กๆในสเปนกับภรรยา เขากินอาหารกลางวันกับเพื่อนร่วมงาน ในโรงอาหารของบริษัท และกินกาแฟร้านเดิมอยู่เป็นประจำ

เจ้าพ่อแฟชั่นสเปนคนนี้แต่งตัวธรรมดาๆทุกวัน ใส่เสื้อเบลเซอร์สีน้ำเงิน เสื้อเชิ้ตขาว และกางเกงสีเทาไปทำงาน บางคนบอกว่าเขาไม่มัธยัสถ์เพราะมี เครื่องบินส่วนตัวราคา ๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๑,๕๑๕ ล้านบาท) แต่นั่นคือ สิ่งเดียวที่เขายอมเพราะมีความสุขกับมัน

รายที่หก คือ Ingvar Kamprad ผู้ก่อตั้ง Ikea มีสินทรัพย์สุทธิมูลค่า ๓๕,๓๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๑.๓๘ ล้านล้านบาท) ถึงแม้จะเป็นคนที่รวยที่สุดคนหนึ่งของยุโรป เขามักบินไปไหนในชั้นประหยัดและกินอาหารกลางวันในโรงอาหาร ของ Ikea เมื่อคอนวอยใหม่ ๆ นักธุรกิจสวีเดนคนนี้ขับรถ Porsche และใส่เสื้อสูท ราคาแพง แต่หลังจากค้นพบสังกรรมแล้วเขาขับรถ Volvo เก่าๆ อายุเป็นสิบปี และ บ่อยครั้งนั่งรถเมล์ด้วย ปัจจุบันเขาอายุ ๘๐ ปี เพิ่งได้เดินทางกลับบ้านในปี ๒๐๑๔ หลังจากหนีภาษีสูงๆอยู่สวีเดน ๕๐ ปี และบ้านที่เขากลับไปอยู่นั้น เป็นบ้านชั้นเดียวที่แสนธรรมดา

Azim Premji ประธานกรรมการ Wipro เป็นเศรษฐีอินเดียที่รวยที่สุด คนหนึ่ง มีทรัพย์สินสุทธิ ๑๖,๖๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๕๘๑,๐๐๐ ล้านบาท) มีฉายาว่า “มหาเศรษฐีกระดูกล้านๆ” เพราะถึงแม้จะอายุ ๗๐ ปี เวลาเขาเดินทาง จากสนามบินกลับบ้านก็จะนั่งรถตุ๊กๆอินเดีย เขาบินชั้นประหยัด ขับรถมือสอง และเดือนพนักงานที่ทำงานให้ปิดไฟอยู่เสมอ พร้อมกับกำชับเรื่องการใช้จ่ายชำระ ของสำนักงาน

คนสุดท้ายรายที่แปด คือ Judy Faulkner ผู้ก่อตั้ง Epic Systems มี ทรัพย์สินสุทธิมูลค่า ๒,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๘๑,๕๐๐ ล้านบาท) ธุรกิจของเธอคือ การขายซอฟต์แวร์เกี่ยวกับระบบของลูกค้านานาชาติ โดยเริ่มธุรกิจเมื่อปี ๑๙๗๕ ด้วยทุนเพียง ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ (๒.๕๕ ล้านบาท)

ถึงแม้เธอจะเป็นมหาเศรษฐี แต่หญิงในวัย ๗๒ ปีผู้นี้ ก็นับว่าใช้ชีวิตมัธยัสถ์มาช้านาน เธอมีรถเพียง ๒ คันในรอบ ๑๕ ปี อยู่สองคนกับสามี ในบ้านที่อยู่มาเกือบ ๓๐ ปี ในปี ๒๐๑๕ เธอแสดงความประสงค์จะบริจาคครึ่งหนึ่งของความมั่งคั่งทั้งหมดที่เธอมีให้การกุศล โดยบอกว่าไม่เคยมีความปรารถนา ส่วนตัวที่จะเป็นมหาเศรษฐีที่ใช้ชีวิตอย่างหรูหรา ในทางตรงกันข้ามเธอต้องการ ใช้เงินของเธอช่วยเหลือคนอื่นเพื่อให้เข้าถึง “อาหาร ความอุ่น ที่พัก การดูแลสุขภาพ และการศึกษา”

มหาเศรษฐีทั้ง ๘ รู้แจ้งเห็นจริงว่าความสุขที่แท้จริงคืออะไรบ้าง มัธยัสถ์เพราะความเคยชิน แต่จำนวนมากมัธยัสถ์เพราะไม่เห็นเหตุผล ว่าทำไมจึงไม่ควรมัธยัสถ์ เขาเหล่านี้พิสูจน์ว่า “มัธยัสถ์” มิได้แปลว่า “ใจแคบ” (ที)